

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради

КЗ «Буднянська спеціальна школа»

Вінницької обласної Ради

від 26.08.2025 року

протокол № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор КЗ «Буднянська спеціальна школа»

Вінницької обласної Ради

Людмила ОСАДЧУК

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

***комунального закладу
«Буднянська спеціальна школа»
Вінницької обласної Ради
на 2025 – 2026 навчальний рік***

ЗМІСТ

Розділ 1. Вступ

Розділ 2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ

Розділ 3. ПЛАНУВАННЯ Й ОРГАНІЗАЦІЯ ЄДИНОГО КОМПЛЕКСУ
ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ.

Розділ 4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА
ЗАСТОСОВУВАННЯ У НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

РОЗДІЛ 5. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Розділ 6. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ
ПРОГРАМИ

Розділ 1. Вступ

Комунальний заклад «Буднянська спеціальна школа» Вінницької обласної Ради (далі спеціальна школа) освітню програму для 1- 10 класів розробила на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2013 №607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14.03. 2013 № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально- реабілітаційних центрів», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 року № 2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.08.2020 року за № 1111/35394 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», та на підставі типової освітньої програми для учнів 1 -4 класів затвердженої наказом МОН України від 19 вересня 2022року № 836, та на підставі типової освітньої програм для учнів 5 – 8 класів, від 07.12.2021 № 1317, та на підставі типової освітньої програм для учнів 9 – 10 класів, наказ МОН України від 12.06.2018 № 627 (зі змінами від 26.07.2018 № 815, від 10.06.2019 № 808.

Розділ 2.

МЕТАТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання (предметно-орієнтовані компетентності); вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу. У пояснювальній записці до кожного предмету чи інтегрованого курсу представлено корекційно-розвиткові завдання та спрямованість навчального предмету, реалізація яких є обов'язковою умовою навчання.

Метою освітньої програми дітей з інтелектуальними порушеннями є особистісне становлення учнів, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві.

Головними завданнями є:

1) забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями інтелектуального розвитку на здобуття загальної середньої освіти з урахуванням індивідуальної програми розвитку шляхом

спеціально організованого освітнього процесу в комплексі з корекційно-розвитковою роботою;

2) забезпечення у процесі освіти системного кваліфікованого психолого-педагогічного супроводу з урахуванням стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку учнів;

3) розвиток природних здібностей і обдарувань, творчого та критичного мислення учні здійснення їх допрофесійної підготовки, формування соціально адаптованої особистості;

4) сприяння засвоєнню учнями норм громадянської етики та загальнолюдської моралі, міжособистісного спілкування, основ гігієни та здорового способу життя, початкових трудових умінь і навичок;

5) сприяння всебічному розвитку дітей;

6) запровадження педагогіки партнерства, надання консультативно-методичної допомоги батькам (іншим законним представникам) з метою забезпечення їх активної участі в освітньому процесі, корекційно-розвитковій роботі.

Програму побудовано із врахуванням таких **принципів**:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- корекційно-розвивальної спрямованості навчання;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст освітньої програми формує у школярів такі **ключові компетентності**:

- *володіння державною мовою*; що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;
- *можливість спілкуватися рідною мовою* (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;
- *математичну компетентність*, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- *компетентності у галузі природничих наук*, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- *соціально-трудова компетентності*, що передбачають формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;
- *екологічну компетентність*, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів;
- *інформаційно-комунікаційну компетентність*, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно- комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування життєво необхідними базовими уміннями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальної адаптації та інтеграції в суспільство;
- *громадянську та соціальну компетентності*, які передбачають уміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- *культурну компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;
- *основи фінансової грамотності*, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослим та однолітками, сприймати інструкції та навчальні завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку.

Обов'язково враховується досягнення попереднього розвитку дітей.

Предметні компетентності з різним рівнем інтелектуальних порушень мають диференційований характер (для дітей з легким та помірним ступенем).

Освітню програму спеціального закладу загальної середньої освіти І ступеня для дітей з особливими освітніми потребами

розроблено з урахуванням Типових освітніх програм, сучасних досягнень та спеціальної педагогіки та психології щодо навчально-пізнавальних можливостей дітей з інтелектуальними порушеннями під керівництвом Шияна Р.Б.

Початкова освіта відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти дітей з інтелектуальними порушеннями є особистісне становлення учнів, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, продовження навчання в основній ланці школи.

Мета діяльності школи I ступеню закладу:

- забезпечення об'єднаного спільними цілями педагогічного впливу на формування особистості кожної дитини з максимальним урахуванням її актуальних можливостей і потреб найближчого розвитку, збереження фізичного і емоційного благополуччя.
- здатність дитини з порушеннями інтелектуального розвитку у процесі інтегрування у соціальне оточення цілісно реалізовувати на практиці знання, досвід і цінності, набуті у процесі корекційного навчання.

Вимоги до дітей з інтелектуальними порушеннями, котрі розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Предметні компетентності для дітей з різним рівнем інтелектуальних порушень мають диференційований характер (для дітей з легким та помірним ступенем).

Зміст навчання добирається індивідуально, у відповідності до пізнавальних можливостей.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, розвитку пізнавальної діяльності, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи пізнавальні здібності та можливості учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення корекційно-розвивальних завдань та орієнтовних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Освітня програма спеціального закладу загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами

окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

Мета базової загальної середньої освіти — розвиток і соціалізація особистості здобувачів освіти, формування їхньої національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року розпочинають здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Освітня програма закладу визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, який поданий в рамках робочого навчального плану орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів для кожного ступеня окремо.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 класу закладу складає 1015 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3 -4 класу складає 1050 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-10-х класів складає 7174 годин/навчальний рік:

для 5 класу - 1088 годин/навчальний рік,

для 6 класу - 1190 годин/навчальний рік,

для 7 класу - 1224 годин/навчальний рік,

для 8 класу - 1292 годин/навчальний рік,

для 9 класу - 1190 годин/навчальний рік,

для 10 класу - 1190 годин/навчальний рік,

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані на 2025/2025 навчальний рік, який додається:

- *таблиця 1* – навчальний план початкової школи згідно з таблицею 1 до наказу МОН України від 19.09.2022 року № 836 ;

- *таблиця 2* – навчальний план для 5- 8 класів згідно з наказом МОН України від 01.12.2021 № 1317;

- *таблиця 3* - навчальний план для 9 – 10 класів від 12.06.2018 № 627 (зі змінами від 26.07.2018 № 815, від 10.06.2019 № 808).

РОЗДІЛ 3. ПЛАНУВАННЯ Й ОРГАНІЗАЦІЯ ЄДИНОГО КОМПЛЕКСУ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

Освітня програма початкової освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Державний стандарт початкової освіти складається з освітніх галузей: «Мовно-літературна», «Математична», «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька», «Фізкультурна», які реалізуються через навчальні предмети:

Освітні галузі	Реалізуються через навчальні предмети
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання
Математична	Математика
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ
Технологічна	Трудове навчання
Мистецька	Образотворче мистецтво
	Музичне мистецтво
Фізкультурна	Фізична культура

Наступна ланка шкільної освіти – **базова загальна середня освіта.**

Інваріантна частина навчального плану забезпечує соціально-необхідний для кожного здобувача освіти обсяг і рівень компетентностей та всебічний розвиток.

Державний стандарт базової загальної середньої освіти складається з освітніх галузей «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Технології», «Здоров'я і фізична культура», які реалізуються через навчальні предмети.

Освітні галузі	Реалізуються через навчальні предмети
Мовно - літературна	Українська мова Українська література
Математична	Математика
Природнича	Природознавство Географія Фізика і хімія у побуті Інтегрований курс «Пізнаємо природу»

Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» Основи здоров'я
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти Історія України Основи правознавства
Інформатична	Інформатика
Технологічна	Технології, трудове навчання
Мистецька	Образотворче мистецтво Музичне мистецтво
Фізична культура	Фізична культура

Фізичний розвиток учнів забезпечується проведенням уроків фізичної культури, занять з ритміки, лікувальної фізкультури. Навчання дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня здійснюється за індивідуальними навчальними програмами.. Здійснюється адаптація змісту освіти до пізнавальних можливостей учнів, що виявляється у зменшенні обсягу матеріалу, його спрощенні за характером та структурою.

Навчальний план складається з інваріантної та варіативної частин.

Навчальні плани охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти, у яких навчаються діти з особливими освітніми потребами. Інваріантна частина забезпечує соціально-необхідний для кожного школяра обсяг і рівень знань, умінь і навичок та всебічний розвиток.

Варіативна складова навчальних планів передбачає додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, факультативні, індивідуальні та групові заняття, консультації.

Педагоги закладу самостійно розподіляють програмний матеріал відповідно до годин, передбачених навчальним планом. Завданням педагогів є врахування індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності учнів та створення відповідних умов для засвоєння програмного матеріалу, пропонованого для здобувачів освіти закладу освіти. Розподіл годин фіксується у календарно - тематичному плані, який погоджується заступником директора з навчально – виховної роботи.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової та базової середньої освіти.

Початкова освіта здобувається з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. До одного класу спеціальної школи можуть зараховуватися учні різного віку за умови, якщо їх різниця у віці становить не більше двох років.

Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Корекційна складова є *наскрізною* лінією освітнього процесу, яка реалізується через ігрову, навчальну діяльність, виховну роботу, роботу з батьками, ранкові зустрічі, мовні хвилинки, логопедичну ритміку, хвилинки психоемоційного розвантаження, проєктну діяльність.

Заходи з корекційно – розвигкової роботи складаються з розвитку слухового сприймання та корекцію мовлення, розвитку дрібної та загальної моторики, корекцію пізнавальної діяльності, формуванню навичок просторового орієнтування, формуванню компенсаторних способів діяльності, практичне використання сформованих компетентностей, розвиток комунікативної діяльності і творчості, фізичний розвиток.

Заходи з психологічної реабілітації складаються з:

- ✓ проведення психологічної діагностики особистості дитини, визначення та використання форм, методів, засобів, терміну та процедур психологічної корекції, консультування тощо;
- ✓ проведення індивідуальної психокорекційної роботи;
- ✓ проведення профілактичної та психокорекційної роботи з сім'єю дитини;
- ✓ консультації та тренінги для батьків.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, Державному стандарті базової середньої освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною українською мовою (або за допомогою альтернативних засобів спілкування)	Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас. Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування англійською мовою (здобувачі освіти з інтелектуальними порушеннями іноземну	Уміння: (самостійно або за допомогою) здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати та розуміти автентичні

	мову не вивчають)	тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно (за допомогою дактильної абетки), письмово, за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії (у тому числі альтернативні засоби спілкування) відповідно до різних потреб. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних

		технологій для ефективного розв'язання математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог (в тому числі за допомогою альтернативних засобів спілкування), національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).

		Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Наскрізнi лiнii є соціально важливими предметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і

	людини.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування кредитування тощо). Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Такі ключові компетентності, як: уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей «Екологічна безпека і сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, за можливості, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних та внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно - діяльнісних і організаційно – методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання, діти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

РОЗДІЛ 4

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАНИХ У НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Структура навчального року

Відповідно Закону України «Про повну загальну середню освіту» 2025/2026 навчальний рік розпочинається 1 вересня святом - День знань, закінчується 29 травня – святом «Останній дзвоник». Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня по 26 грудня 2025 року;

II семестр – з 12 січня по 29 травня 2026 року.

Протягом навчального року для учнів проводяться канікули:

Осінні – з 25 жовтня по 02 листопада 2025 року;

Зимові – з 27 грудня 2025 року по 11 січня 2026 року;

Весняні – з 21 березня по 29 березня 2026 року.

Школа працює в режимі п'ятиденного робочого тижня в одну зміну. Заняття розпочинаються о 08.30. Відповідно до Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я від 20.02.2013 №144, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 та наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 року № 2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.08.2020 року за № 1111/35394 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», тривалість уроків у закладі для учнів (вихованців) 1-х класів становить 35 хвилин, 3-4-го класів – 40 хвилин, 5-10-го класів – 45 хвилин. Різниця в часі навчальних годин перших - четвертих класів компенсується проведенням вчителями індивідуальних занять та консультацій з учнями. Домашні та самостійні завдання у першому класі не задаються. Письмові домашні завдання у 3-4-х класах не є обов'язковими. Домашні завдання у 5-10-х класах задаються з урахуванням психофізичних особливостей, індивідуальних можливостей учнів. Обсяг домашніх завдань повинен бути таким, щоб на їх виконання учні 3-4-х класів витрачали не більше 1 години, 5-9-х класів – не більше 2 годин, 10-х класів – не більше 3 годин.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу у школі є різні типи уроку:

формування компетентностей;

розвитку компетентностей;

перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

корекція основних компетентностей;

комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, кейс-уроки, уроки просто неба, конференції, спектаклі, форуми, квести, брифінги, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

У 1 класі очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання:

- дослідницькі,
- інформаційні,
- мистецькі проекти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- екскурсії тощо.

Основними формами організації освітнього процесу в 3 – 4 класах є:

- різні типи уроку,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Важливим складником системи формування нового змісту освіти є чітке бачення результатів педагогічного партнерства «учень – вчитель», в основі якого відповідні цінності: креативність, цікавість, критичне мислення, любов до навчання, мудрість, відвага, наполегливість, чесність, енергійність, любов, доброта, соціальний і емоційний інтелект, співпраця, справедливість, лідерство, вміння пробачати, скромність, розсудливість, самоконтроль, поціновування краси, вдячність, оптимізм, гумор і віра (концепція Нової української школи), цінності як дороговказ. Діти приходять із сімей, де також є певні цінності, тому важливо їх обговорювати з усіма дітьми класу і визначати спільні цінності, які будуть лежати в основі дій як дітей, так і дорослих – вчителів і батьків. Як тільки ці цінності будуть обговорені та прийняті усіма дітьми як дороговкази їхньої поведінки у школі та вдома, їх (цінності) варто написати на великому аркуші паперу і вивісити так, щоб їх було легко бачити.

РОЗДІЛ 5

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1-3 класів з порушеннями інтелектуального розвитку у початковій школі має формувальний характер, здійснюється вербально, на суб'єкт-суб'єктивних засадах, що передбачає активне залучення учнів до самоконтролю і самооцінювання. Здійснення формувального оцінювання орієнтує вчителя на спостереження за навчальним поступом кожного учня. Воно розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Орієнтирами для здійснення формувального оцінювання є вимоги до результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначені Державним стандартом початкової освіти та очікуваними результатами, зазначеними в типових освітніх програмах для навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. При цьому особливості дитини можуть впливати на темп та характер навчання, вибір доцільних методів та форм навчання, внаслідок чого вона може досягати вказаних результатів.

Вимоги до очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів використовуються для організації постійного спостереження за динамікою формування певних навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами, та особистим розвитком учня;

- обговорення навчального поступу з учнями та їхніми батьками або особами, які їх замінюють;
- формувального (поточного) та завершального (підсумкового) оцінювання.

Завершальне (підсумкове) оцінювання результатів навчання має місце лише в кінці навчального року і проводиться з метою визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого учительського навчання.

Форми і види перевірок для проведення завершального оцінювання обирає самостійно з урахуванням особливостей учнів класу. Формувальному оцінюванню підлягає процес навчання учня, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату. Метою такого оцінювання є формування у дитини впевненості в собі, в своїх можливостях; відзначення будь якого успіху; акцентування уваги на сильних сторонах, а не на помилках; діагностування досягнення на кожному з етапів навчання; адаптування освітнього процесу до здатностей дитини; виявлення проблем і вчасне запобігання їх нашаруванню; стимулювання бажання вчитися та прагнути максимально можливих результатів; запобігання побоюванням помилитися. Формувальне оцінювання має мотивувати і надихати дитину на навчальну діяльність, вияв власних

здобутків та сприяти формуванню навичок застосування знань і умінь при виконанні практико-орієнтованих завдань. Невід'ємним складником оцінювальної діяльності є вироблення в учнів здатності оцінювати (під керівництвом педагога) власний прогрес. Для організації самоконтролю можна (на розсуд педагогів) використовувати різноманітні листки оцінювання, оформлені у цікавий для дітей спосіб. Здійснення зворотного зв'язку з учнями в процесі оцінювання кожної виконаної роботи має орієнтувати їх на успіх, підтримувати й надихати на саморозвиток і вдосконалення. Таким чином виявляється формувальний характер контролю та оцінювання особистісного розвитку учнів та хід набуття ними навчального досвіду і компетентностей.

Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання.

1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей. Вчитель спільно з учнями розробляє й обговорює цілі уроків «заняття». Ціль має бути вимірною, щоб через оцінювання з'ясувати, на якому рівні вона досягнута.
2. Ознайомлення учнів із критеріями оцінювання. Обговорення з учнями критеріїв оцінювання робить процес оцінювання прозорим і зрозумілим для всіх суб'єктів освітнього процесу, та сприяє позитивному ставленню до самого процесу. Критерії оцінювання для поточного оцінювання мають описувати те, що заявлено в навчальних цілях. Учні слід ознайомити із ними до початку виконання завдання. Чим конкретніше сформульовані критерії оцінювання, тим зрозумілішою для учнів є діяльність щодо успішного виконання завдання.
3. Забезпечення активної участі учнів у процесі оцінювання. Створення ефективного зворотного зв'язку, який має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим та своєчасним. У процесі оцінювання важливо не протиставляти дітей одне одному. Стимулюючим має бути порівняння роботи (відповіді, дії тощо) з тим, як працювала дитина раніше. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень дитини. Складнощі у навчанні необхідно обговорювати з учнем індивідуально, аби не створювати ситуацію колективної зневаги до дитини. Водночас, під керівництвом та допомогою вчителя, доцільно залучати дітей до взаємооцінювання (враховуючи пізнавальні можливості учнів). активізує навчання, сприяє розвитку критичного мислення, формуванню адекватного ставлення до зауважень, рекомендацій, зміцнює товариськість та відчуття значимості кожного в колективі.
4. Забезпечення можливості й уміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія). У процесі навчання учнів початкових класів важливе значення має становлення елементів рефлексії, спрямованих на спостереження своїх дій та дій однокласників. Умовою розвитку рефлексії в цьому віці є включення дитини у взаємодію з наступним відтворенням фактичних актів дій та комунікацій в контексті особистісного та спільного значення. Таким чином

зкладаються основи для самоспостереження і спостереження, які виводяться на рефлексивний рівень у майбутньому. Оцінка діяльності учнів має бути позитивною. У випадку невдач або непосильності певної роботи для конкретного учня доцільно запропонувати йому легше завдання, аби оцінити й підтримати зусилля. Інші компоненти формуального оцінювання такі як: конкретний аналіз допущених учнем помилок і труднощів, що постали перед ним, та конкретні вказівки про те, як покращити досягнутий результат, не є предметом розгляду у першому, другому класах, але стають актуальними на подальших навчальних етапах у початковій школі. Формувальне оцінювання можна забезпечити використанням портфоліо, основна суть якого полягає в тому, щоб показати все, на що здібні учні. Через твердження «Я знаю», «Я вмію» акцентуються навчальні досягнення учнів, розвивається здатність до самооцінювання, поступово збільшується відповідальність за власне навчання. Кожен учень має власний стиль і темп навчання. Тому важливо усвідомлювати, що оцінювання учня вчителем не повинно стати причиною зниження самооцінки молодшого школяра, що неминуче позначається на його навчальній мотивації й успішності. Під час організації навчання взагалі і оцінювання в початкових класах зокрема, важливо створювати для учнів ситуацію успіху. Облік результатів завершального (підсумкового) оцінювання, що здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень учня-учениці, фіксується учителем у свідоцтві досягнень. Свідоцтво досягнень має бути зрозумілим документом для батьків дитини або осіб, які їх замінюють, що дає розгорнуте уявлення про навчальний поступ дитини в школі під час навчального року.. У першому класі оцінювання має описовий характер як рівня навчання, старанності та соціальної поведінки, так і предметів та освітнього процесу в цілому, але не результату. При заповненні свідоцтва досягнень пропонується відмічати визначення рівня у довільній формі (графічні знаки). Учитель роздруковує два екземпляри свідоцтва. Батькам або особам, які їх замінюють, видають один екземпляр, другий залишається в закладі освіти і зберігається в особовій справі.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня у 3- 4 класі здійснюється бально (за рішенням педради закладу загальної середньої освіти) з основних предметів інваріантної складової. Навчальні досягнення учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня оцінюються вербально. При вербальному оцінюванні використовуються як усні, так і письмові оцінні судження, які характеризують процес навчання і відображають кількісний і якісний його результати: ступінь засвоєння елементарних знань і вмінь з навчальних предметів та характеристику особистісного розвитку учнів. Характеристика особистісного розвитку учня відображає рівень самостійності, комунікативності, вміння працювати в групі, ставлення до навчальної праці, рівень прикладених зусиль, сформованість навчально-пізнавальних інтересів, ціннісних орієнтирів та загальнонавчальних умінь, тощо та здійснюється

вербально під час поточного контролю.

Об'єктами контролю у процесі навчання є складові предметних та життєвої компетентностей: знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними; вміння та навички застосовувати засвоєні знання; досвід діяльності; ціннісні ставлення. **Основними функціями контролю навчальних досягнень учнів є:** мотиваційна, діагностико-коригуюча, контролююча, навчальна, розвитково -виховна, соціальна:

1. Мотиваційна функція контролю навчальних досягнень учнів визначає таку організацію оцінювання навчальних досягнень учнів, коли його проведення стимулює бажання поліпшити свої результати, розвиває відповідальність, формує позитивні мотиви навчання;
2. Діагностико-коригуюча функція контролю навчальних досягнень учнів передбачає з'ясування сильних сторін навчально-пізнавальної діяльності, а також причин труднощів, які виникають в учнів під час навчання, виявлення прогалин в знаннях і вміннях та внесення коректив, спрямованих на усунення цих прогалин;
3. Контролююча передбачає визначення рівня досягнень окремого учня (класу, групи), виявлення рівня готовності до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
4. Навчальна зумовлює таку організацію оцінювання навчальних досягнень учнів, коли його проведення сприяє повторенню, уточненню, систематизації, застосуванню знань, навичок і вмінь;
5. Розвитково-виховна полягає у формуванні вміння зосереджено й цілеспрямовано працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, сприяє розвитку відповідальності, працелюбності, активності, самостійності, акуратності та інших якостей особистості;
6. Соціальна функція контролю навчальних досягнень учнів передбачає об'єктивне оцінювання досягнень учнів, а не їх недоліків. Рівнева градація враховує індивідуальні психофізичні особливості, можливості кожного учня, водночас зміцнюючи його статус в освітньому середовищі, соціумі.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку за основними рівнями в руслі реформування загальної середньої освіти передбачає:

- оцінювання у межах навчального матеріалу, визначеного навчальними програмами для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку;
- оцінювання стану засвоєння учнями програмового матеріалу відповідно до пізнавальних можливостей, зумовлених особливостями їх психічного та фізичного розвитку;
- оцінювання відповідних розвитку учнів якісних характеристик навчальних досягнень, необхідних для формування їхньої життєвої компетентності;
- оцінювання на позитивному принципі, тобто врахування рівня досягнень учня, а не його невдач.

Об'єктами оцінювання учнів у процесі вивчення основних навчальних предметів є передусім структурні компоненти його навчальної діяльності, а

саме: змістовий, операційно-організаційний, емоційно-мотиваційний. 1.

Зміст навчання (змістовий компонент) – знання про об’єкт вивчення (уявлення, поняття, явище тощо, в т. ч. про правила, засоби перетворення об’єкта, про вимоги до результату; про складові та послідовність виконання завдання як одиниці навчальної діяльності і т. д.). Змістовий компонент конкретизується відповідно до змісту навчання кожного навчального предмета.

При оцінюванні підлягають аналізу такі характеристики знань:

- повнота (від фрагментарного відтворення навчального матеріалу до відтворення матеріалу у повному обсязі);
- правильність (від не завжди точного до правильного відтворення навчального матеріалу);
- усвідомленість (від розуміння в основному, переказу до вміння пояснити, виокремити головне та другорядне);
- застосування знань: адекватність; самостійність в умовах різної міри новизни (за зразком, аналогічні, відносно нові); надання допомоги.

2. Практичні навички та вміння (операційно-організаційний компонент) – дії, способи дій (вміння, навички), діяльність:

1) предметні (відповідно до змісту основних навчальних предметів у спеціальних закладах освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку);

2) розумові (порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати тощо) та загальнонавчальні (аналізувати, планувати, організовувати, контролювати процес і результати виконання завдання, діяльності в цілому; вміння користуватися підручником та іншими доступними джерелами інформації).

При оцінці підлягають аналізу такі характеристики:

виконання дій:

а) правильність; виконання завдань: а) розуміння завдання; б) новизна умов завдання (за зразком, аналогічне, відносно нове); в) самостійність виконання (контроль, допомога: практична – спільне виконання дії з вчителем, показ дії; вербальна – повторний інструктаж, аналіз, пояснення завдання, запитання, підказка, вказівка; загальна – стимулювання, підтримка, схвалення, активізація уваги); г) усвідомленість способу виконання завдання (від переказу до пояснення); д) якість виконаної роботи; є) цілеспрямованість, поетапність виконання та ін.

3.

Ставлення до навчання (емоційно-мотиваційний компонент). При оцінці підлягають аналізу такі його характеристики:

а) характер і сила (байдуже, недостатньо виразне позитивне, зацікавлене, виразне позитивне),
б) дієвість (від споглядального (пасивного) до дієвого), в) сталість (від епізодичного до сталого).

В основному ці характеристики змістового, операційно-організаційного та емоційно-мотиваційного компонентів навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку покладено в основу визначення рівнів навчальних

досягнень (І - початковий, ІІ – середній, ІІІ – достатній) та критеріїв оцінювання навчальних досягнень, відповідних їм диференційних балів з кожного навчального предмета. Для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня розроблено диференційовані рівні навчальних досягнень (І – початковий, ІІ – середній, ІІІ – достатній), які характеризують особливості життєвої компетентності та обумовлюють їхню соціалізацію.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5 – 10 класів з інтелектуальними порушеннями здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 5 – 10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку та Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку, схваленими для використання у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами комісією із спеціальної педагогіки Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (Лист ДНУ «ІМЗО» №№ 22.1/12-Г-623 від 22.07.2020 р).

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються **три рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній.**

І рівень – початковий.

Учень (учениця) з допомогою вчителя фрагментарно, неточно відтворює окремі елементи, ознаки об'єкта вивчення; з допомогою вчителя виконує окремі дії, елементарні завдання. Ставлення до навчання байдуже. Потребує контролю, допомоги та стимулювання з боку вчителя.

ІІ рівень – середній.

Учень (учениця) в основному здатний відтворити більшу частину навчального матеріалу, але допускає окремі неточності. Матеріал розуміє, може виокремити головне і другорядне, частково чи за допомогою вчителя пояснити. Виконує дії та завдання в аналогічних умовах (під керівництвом вчителя). Достатньо стале зацікавлене ставлення до навчання. В окремих випадках потребує контролю та допомоги з боку вчителя.

ІІІ рівень – достатній.

Учень відтворює матеріал, визначений навчальною програмою. Матеріал розуміє, може виокремити головне і другорядне, пояснити. Застосовує знання, вміння й навички в аналогічних та відносно нових умовах. Здатний самостійно і правильно виконувати дії, аналогічні та відносно нові завдання. Здатний пояснити використаний спосіб виконання завдання та застосувати для розв'язання іншого. Стале, виразно-позитивне ставлення до навчання.

РОЗДІЛ 6

ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Перелік програм для вивчення предметів інваріативної складової навчального плану на 2025/2026 навчальний рік

№ з/п	Клас	Назва програми	Автор	Коли і ким видано гриф
1	1 кл	Типова освітня програма для учнів 1 класу з інтелектуальними порушеннями: Українська мова Літературне читання Математика Я досліджую світ	Шиян Р.Б.	МОН України 2018 рік
		Трудове навчання Образотворче мистецтво Музичне мистецтво Фізична культура		
2	2 кл	Типова освітня програма для учнів 2 класу з інтелектуальними порушеннями: Українська мова Літературне читання Математика Я досліджую світ Трудове навчання Образотворче мистецтво Музичне мистецтво Фізична культура	Шиян Р.Б.	МОН України 2019 рік

3	3 кл.	Типова освітня програма для учнів 3 класу з інтелектуальними порушеннями: Українська мова Літературне читання Математика Я досліджую світ Трудове навчання Образотворче мистецтво Музичне мистецтво Фізична культура	Шиян Р.Б.	МОН України 2020 рік
4	4 кл.	Типова освітня програма для учнів 3 класу з інтелектуальними порушеннями: Українська мова Літературне читання Математика Я досліджую світ Трудове навчання Образотворче мистецтво Музичне мистецтво Фізична культура	Шиян Р.Б.	МОН України 2021 рік
5	5 - 6 кл.	Модельна навчальна програма «Українська література» для учнів 5 – 6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку Модельна навчальна програма «Українська мова» для учнів 5 – 6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Пономаренко Н.В.	МОН України 2022 рік
		Модельна навчальна програма «Математика» для учнів 5 – 6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Прохоренко Н.І.	МОН України 2022 рік

		Модельна навчальна програма « Пізнаємо природу» для учнів 5 – 6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Василенко Н.А	МОН України 2022 рік
		Модельна навчальна програма « Здоров'я, безпека та добробут» для учнів 5 – 6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку Модельна навчальна програма « Вступ до історії України та громадянської освіти » для учнів 5 – 6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Тороп К.С. Косенко Ю.М.	МОН України 2022 рік МОН України 2022 рік
		Модельна навчальна програма « Інформатики» для учнів 5 – 6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Трокай Т.М.	МОН України 2022 рік
		Модельна навчальна програма « Технології (обслуговуюча праця)» для учнів 5 – 6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Дорошенко Т.М.	МОН України 2022 рік
		Модельна навчальна програма « Технології (швейна справа)» для учнів 5 – 6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Швець Н.М.	МОН України 2022 рік

		Модельна навчальна програма « Технології (столярна справа)» для учнів 5 – 6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Тороп К.С.	МОН України 2022 рік
		Модельна навчальна програма « Мистецтво» для учнів 5 – 6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Тороп К.С.	МОН України 2022 рік
		Модельна навчальна програма « Фізична культура» для учнів 5 – 6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Прибега О.М.	МОН України 2022 рік
6	7 – 8 кл.	Модельна навчальна програма « Географія» для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Бондаренко О.Ю.	МОН України 2023 рік
		Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека, добробут « для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Тороп К.С.	МОН України 2023 рік
		Модельна навчальна програма « Інформатика» для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Трокай Т.М.	МОН України 2023 рік

	Модельна навчальна програма « Історія України» для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Тороп К.С.	МОН України 2023 рік
	Модельна навчальна програма « Математика » для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Біневич І.В.	МОН України 2023 рік
	Модельна навчальна програма « Мистецтво» для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Тороп К.С.	МОН України 2023 рік
	Модельна навчальна програма « Українська мова» для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти	Пономаренко Н.В.	МОН України 2023 рік
	для дітей з порушенням інтелектуального розвитку		
	Модельна навчальна програма « Українська література» для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Пономаренко Н.В.	МОН України 2023рік
	Модельна навчальна програма « Фізика і хімія у побуті» для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Глухова С.В.	МОН України 2023 рік

		Модельна навчальна програма «Фізична культура» для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Прибєга О.М.	МОН України 2023 рік
		Модельна навчальна програма «Технології»(швейна справа) для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Швець Н.М.	МОН України 2024 рік
		Модельна навчальна програма «Технології»(столярна справа) для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Біневич І.В.	МОН України 2024 рік
		Модельна навчальна програма «Технології»(обслуговуюча праця) для учнів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку	Дорошенко Н.М.	МОН України 2024 рік
7.	9 – 10 кл.	Навчальна програма «Українська мова» для спеціальних загальноосвітніх закладів Навчальна програма «Українська мова» для спеціальних загальноосвітніх закладів	Виссоцька А.М.	МОН України 2016 рік
	9 – 10 кл.	Навчальна програма «Історія України» для спеціальних загальноосвітніх закладів	Косенко Ю.М.	МОН України 2016 рік

	10 кл.	Навчальна програма « Основи правознавства» для спеціальних загальноосвітніх закладів	Косанко Ю.М.	МОН України 2016 рік
	9 – 10 кл.	Навчальна програма « Математика» для спеціальних загальноосвітніх закладів	Королько Н.І.	МОН України 2016 рік
	9 кл.	Навчальна програма « Природознавство» для спеціальних загальноосвітніх закладів	Блеч Г.О.	МОН України 2016 рік
	9 кл.	Навчальна програма «Географія» для спеціальних загальноосвітніх закладів	Одинченко Л.К	МОН України 2015 рік
	9 -10 кл.	Навчальна програма « Фізика і хімія у побуті» для спеціальних загальноосвітніх закладів	Татьянчикова Н.В.	МОН України 2016 рік
	.			
	9 – 10 кл.	Навчальна програма «Трудове навчання (швейна справа)» для спеціальних загальноосвітніх закладів	Остапенко Л.І.	МОН України 2016 рік
		Навчальна програма «Трудове навчання (столярна справа)» для спеціальних загальноосвітніх закладів	Павлюченко О.М.	МОН України 2016 рік
	9 – 10 кл.	Навчальна програма « Інформатика» для спеціальних загальноосвітніх закладів	Кликова С.О.	МОН України 2016 рік

	9 – 10 кл.	Навчальна програма « Основи здоров'я» для спеціальних загальноосвітніх закладів	Гладченко І.В.	МОН України 2016 рік
	9 – 10 кл.	Навчальна програма «Фізична культура» для спеціальних загальноосвітніх закладів	Бєбренко І.В.	МОН України 2016 рік

Перелік програм корекційно – розв'язкової роботи

Предмет	Програми	Автор	Рік
<i>Ритміка (1 – 4 класи)</i>	Програма корекційно-розв'язкової роботи « Ритміка»	Папета О.В.	МОН України 2016 рік
<i>Соціально- побутове орієнтування (1 – 4 класи)</i>	Програма корекційно – розв'язкової роботи «Соціально – побутове орієнтування» для 1 – 4 класів	Ярмола Н.А.	МОН України 2018 рік
<i>Лікувальна фізкультура (1 – 4 класи)</i>	Програма корекційно-розв'язкової роботи «Лікувальна фізкультура»	І. В. Бєбренко	МОН України 2018 рік
<i>Розвиток зв'язного мовлення (1 – 4 класи)</i>	Корекційно – розвивальна програма «Розвиток мовлення з використанням методики ТАН _ Содєрберг»	В.В. Зарємба	МОН України 2018 рік

<i>Лікувальна фізична культура 5 – 10 класи</i>	Програми з корекційно – розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5 – 10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями	Бобренко І.В.	МОН України 2022 рік
<i>Ритміка 5 -10 класи</i>	Програми з корекційно – розвиткової роботи «Ритміка» для 5 – 10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями	Гладченко І.В.	МОН України 2022 рік
<i>Соціально – побутове орієнтування 5 – 10 класи</i>	Програми з корекційно – розвиткової роботи « Соціально – побутове орієнтування» (варіативний модуль «Подорож у життя») для 5 – 10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями	Остапенко Л.І.	МОН України 2022 рік
<i>Розвиток мовлення 5 – 10 класи</i>	Програми з корекційно – розвиткової роботи « Розвиток мовлення» для 5 – 10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з помірними інтелектуальними порушеннями	Хайдарова О.С.	МОН України 2022 рік

Навчальний план
Комунального закладу «Буднянська спеціальна школа»
Вінницької обласної Ради
на 2025/2026 навчальний рік
з навчанням українською мовою для дітей з інтелектуальними
порушеннями
для учнів 1,3,4 класів

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1	3	4	Разом
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7	7	7	21
Математична	Математика	4	4	4	12
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	4	4	11
Технологічна	Трудове навчання	2	2	2	6
Інформатична					
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
	Музичне мистецтво	1	1	1	3
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	9
Усього:		21	22	22	65
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4	4	4	12
	Лікувальна фізкультура (Рвтміка)	2	2	2	6
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	6
Додатковий час на навчальні предмети	Я досліджую світ	2	1	1	4
Гранично допустиме навчальне навантаження		21	22	22	65

наказ МОН України від 19.09.2022 року № 836

Навчальний план

**Коштованого закладу «Буднянська спеціальна школа»
Вінницької обласної Ради
на 2025/2026 навчальний рік
з навчанням українською мовою для дітей з інтелектуальними
порушеннями для учнів 5 – 8 класів**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас
Мовно - літературна	Українська мова	3	3	3	3
	Українська література	2	2	2	2
Математична	Математика	5	4	4	4
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	-	-
	Географія	-	-	1	2
	Фізика і хімія в побуті		-	1	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1		
	Історія України			2	2
Інформатична	Інформатика	2	2	2	2
Технологічна	Технології	6	10	11	11
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
	Музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	2
Разом		27	30	31,5	32,5
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2
	Розвиток мовлення	1	1	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	1
	Ритміка	1	1	1	1
Додаткові години на навчальні предмети	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	-	-	0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		25	28	30	32

Навчальний план
Комунального закладу «Буднянська спеціальна школа»
Вінницької обласної Ради
на 2025/2026 навчальний рік
з навчанням українською мовою для дітей з інтелектуальними
порушеннями
для учнів 9 – 10 класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		9 клас	10 клас
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	2	-
	Я у Світі	-	-
	Основи правознавства	-	1
Математика	Математика	4	4
Природознавство	Природознавство	2	-
	Географія	2	-
	Фізика і хімія в побуті	2	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
Технології	Трудове навчання	11	18
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	-
	Фізична культура	2	2
Разом		31	31
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2
	Розвиток мовлення	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1
	Ритміка	1	1
Додатковий час на навчальні предмети		-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32

Наказ МОН України від 12.06.2018 № 627 (зі змінами від 26.07.2018 № 815, від 10.06.2019 № 808)